

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
PREDSTAVNIČKI DOM

Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u BiH

Broj: 01/8-011-937/03

Dana, 16.7.2003. godine.

Z A P I S N I K

3. sjednice Komisije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova u BiH, održane 16.7..2003. godine, s početkom u 10,00 sati.

Sjednici Komisije prisustvovali su:

- Jozo Križanović, predsjedavajući Komisije,
- Ljiljana Milićević, prvi zamjenik predsjedavajućeg Komisije
- Nadžida Mlaćo, drugi zamjenik predsjedavajućeg Komisije,
- Jelina Đurković, član Komisije,
- dr. Azra Hažiahmetović, član Komisije,
- Ivo Lozančić, član Komisije,
- Seada Palavrić, član Komisije.

Odsustvovali su: dr. Nijaz Duraković i Abdulah Nakaš, članovi komisije.

Za sjednicu je usvojen slijedeći:

D n e v n i r e d:

1. Usvajanje zapisnika sa 2. sjednice Komisije,
2. Dogovor o daljnjim aktivnostima Komisije na implementaciji Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini,
3. Informiranje o dosadašnjim aktivnostima na realizaciji Operativnog plana Komisije za 2003. godinu.
4. Tekuća pitanja.

Ad. – 1. Usvajanje zapisnika sa 2. sjednice Komisije

Nakon usvajanja dnevnog reda, predsjedavajući Komisije, Jozo Križanović predložio je raspravu i usvajanje zapisnika sa 2. sjednice Komisije. O zapisniku nije bilo rasprave.

Kako nije bilo rasprave, predsjedavajući Komisije predložio je usvajanje zapisnika, pa je Komisija jednoglasno usvojila zapisnik 1. sjednice Komisije.

Ad. – 2. Dogovor o daljnjim aktivnostima Komisije na implementaciji Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini,

U uvodnom izlaganju za drugu tačku dnevnog reda, predsjedavajući Komisije Jozo Križanović, ukazao je na dosta dinamičnu aktivnost predsjedavajućeg i sekretara Komisije nakon usvajanja Zakona o ravnopravnosti spolova (u daljnjem tekstu: Zakon). Zakon je donešen 16.06.2003. godine, a objavljen u «Službenom glasniku BiH», broj 16/03, pa se postavlja pitanje uolikoj mjeri i na koji način će u njegovoj implementaciji, učestvovati ova Komisija. Zato su i obavljeni razgovori sa pojedinim organizacijama koja se bave ovim pitanjima, s ciljem sagledavanja stanja potrebnih izmjena zakona i drugih akata u implementaciji Zakona.

U raspravi o ovoj tački dnevnog reda učestvovali su prisutni članovi Komisije.

G-đa Ljiljana Milićević je ukazala na značaj donošenja zakona. Bosna i Hercegovina je jedna od rijetkih zemalja, koja je donijela zakon, a susjedne zemlje, i njihove nadležne organizacije i udruženja raspituju se o metodu njegovog donošenja. Ona je predložila da naša Komisija bude nosilac svih aktivnosti u implementaciji zakona, a da entitetski *gender* centri budu partneri, te da se implementacija Zakona izvrši do kraja 2003. godine. Ujedno je iznijela podatak da u Parlamentarnoj skupštini BiH ima sedmoro žena, što čini oko 17% ukupnog broja poslanika i zastupnika, dok i u Vijeću Ministara ima zadovoljavajući procenat. Ali, brojke često ne oslikavaju realno stanje, pa je nužno istrajati na implementaciji Zakona.

G-đa Jelina Đurković je ukazala na funkcioniranje specijaliziranih udruženja u Bijeljini i postojanju raspoloženja da oni implementiraju Zakon u onom obimu koliko je moguće. Ujedno se zauzela za aktivnost svakog člana Komisije i predložila da svaki član Komisije u svojoj sredini omogući implementaciju Zakona. Upozorila je na opasnost od polne diskriminacije jednih prema drugim, te istakla primjere gdje i muškarci mogu biti diskriminirani, što nije dobro.

G-đa Seada Palavrić je podsjetila na donošenje zakona ističući da još dugo nećemo biti svjesni koliko je dobro što je Zakon donešen. Bilo bi dobro da se osmisli aktivnost prezentacije zakona građanima BiH, na način da se članovi Komisije zaduže za pojedine dijelove Zakona i da Zakon prezentiraju na skupovima naroda. Skupovima treba da prisustvuju i muškarci jer iako su oni naši očevi, braća, muževi i sl. diskriminacija potječe od njih. Ona ujedno predlaže da Agencija za ravnopravnost spolova, koja se predviđa zakonom, treba da se što prije formira i da profunkcionira. Ujedno se založila da, ako Komisija bude organizirala okrugli sto o implementaciji Zakona, tada ona treba preuzeti sve organizacione aktivnosti, a da eventualne domaće i strane organizacije mogu biti na usluzi Komisiji i biti podorganizatori, pomažući finansijski, organizaciono i sl. Zakon treba što prije implementirati, a kopiju istog bilo bi dobro dostaviti i grupama za osnovno i srednje obrazovanje koje implementiraju Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini, da i odredbe Zakona konkretno implementiraju.

G-đa Azra Hadžiahmetović je u raspravi o ovoj tački dnevnog reda posebno govorila o svom angažmanu na donošenju Zakona. Ona ukazuje na potrebu prezentacije (prikazivanja) zakona građanima BiH jer se često zakon doživljava kao «*feministički zakon*», a takovo ubjeđenje treba ispravljati. Kao jedan od problema, istakla je potrebu pronalaženja posebne kancelarije za žene – parlamentarke, jer iako se obraćala nadležnom tijelu, do danas nije dobila taj prostor. U implementaciji zakona, ističe da je potrebno: prvo prezentirati zakon građanima BiH, a zatim provoditi konkretne aktivnosti na njegovoj implementaciji. Prezentiranje zakona bi mogle vršiti parlamentarke koje bi u grupama po 2-3 pripremale prezentaciju Zakona. Ona je ujedno sugerirala da se u ovu aktivnost uključi nadležno ministarstvo, koje će delegirati svoga stalnog predstavnika, a koji će prisustvovati sjednicama

Komisije i pomagati na implementaciji Zakona i drugih akata koji se odnose na ovu problematiku.

U svojoj diskusiji, g-đa Nadžida Mlaćo je podržala aktivnosti na implementaciji Zakona. Podcrtala je potrebu formiranja Agencije za ostvarivanje ravnopravnosti spolova, kao i veće uključenje muškaraca u ovu problematiku.

G-din Ivo Lozančić podsjeća na veliku važnost Zakona, kao i malen *eho* koji je ostvaren u sredstvima javnog informiranja. Sad se ne smije stati, već zakon treba implementirati u mnoštvo drugih zakona i podzakonskih akata. Podržao je potrebu prisustva predstavnika resornog ministarstva sjednicama Komisije.

Predsjedavajući Komisije, g. Križanović je pratio raspravu i davao konkretne odgovore na mnoštvo pitanja. Zaključujući diskusiju, predložio je, a **Komisija usvojila slijedeće zaključke:**

- Na sjednici je data korisna opservacija na značaj Zakona i ukazana potreba da se Komisija uključi u njegovu implementaciju.
- Neophodna je veća medijska promocija ovog zakona i prezentacija potreba i interesa ostvarivanja ravnopravnosti spolova.
- Komisija prihvata aktivnost organiziranja okruglog stola na kome bi se precizirala implementacija Zakona. U vezi toga, ističe se slijedeće:
 - o Organizaciju okruglog stola vršit će Komisija, a druge organizacije i udruženja mogu biti suorganizatori koji će financijski i na drugi način pomagati Komisiji,
 - o Traži se od nadležnog organa vlasti da, shodno zakonskoj regulativi organizira Agenciju za ravnopravnost spolova i omogućiti joj normalan rad,
 - o od ministra Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine se traži da on ili lice koje on odredi, ubuduće, prisustvuje sjednicama Komisije, s ciljem praćenja i pomaganja u implementaciji Zakona i drugim pitanjima ostvarivanja ravnopravnosti spolova,
- upućuje se dopis Kolegiju Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH sa zahtjevom da se u okviru prostora Parlamentarne skupštine BiH iznađe i opremi adekvatan prostor (kancelarija) za žene – parlamentarke. Prostor će opremiti najvjerovatnije neka od međunarodnih organizacija (možda Radna grupa za jednakost spolova u BiH pri Paktu za stabilnost) ili neko drugo udruženje, a ako se ne pronade donator, tada prostor treba opremiti nadležna služba Parlamentarne skupštine BiH.

Ad. – 3. Informiranje o dosadašnjim aktivnostima na realizaciji Operativnog plana Komisije za 2003. godinu.

Predsjedavajući komisije je u prilog ove tačke dvenog reda iscrpno obavijestio prisutne o dosadašnjim aktivnostima i otvorio raspravu o ovoj tački dnevnog reda.

G-đa Seada Palavrić se interesirala za CEDAW izvještaj i kašnjenje u njegovoj izradi, te je predložila da se ovaj akt, međunarodnog značaja, uputi u proceduru raspravljanja na domovima PS BiH, a ne da završi na Vijeću ministara pa da se kasnije poslanici i delegati

čude njegovom tekstu, a ugled BiH trpi štetene posljedice kad dođe nadležnom međunarodnom tijelu.

G-đa Azra Hadžiahmetović je i ovom prilikom podvukla potrebu da sjednicama prisustvuje predstavnik nadležnog ministarstvom, koji će pomagati Komisiji u realizaciji ovih pitanja. Što se tiče obilazaka općina u kojima su načelnice općina-žene, predlaže da u 9 mjesecu Komisija organizira sastanak sa načelnicama općina-ženama u Sarajevu, a nakon tog sastanka da se izvrši obilazak njihovih općina.

G-đa Jelina Đurković je istakla da su u proteklom periodu realizirani obilasci koje su vršile žene-parlamentarke, a o njima nije informirana Komisija. Napomenula je, kao primjer, odlazak u Bečiće i edukaciju žena-parlamentarki u Crnoj Gori. Ujedno je predložila da se aktivnost žena-parlamentarki prezentira na Komisiji, te je izrazila potrebu da se na sjednicama Komisije raspravlja o eventualnim programima putovanja i dnevnom redu skupova gdje su pozvane.

Nakon diskusije u vezi ove tačke dnevnog reda, zaključeno je slijedeće:

- **svaki od članova Komisije koji poduzimaju aktivnost odlazaka na skupove u BiH i van nje, na kojima se govori o ostvarivanju ravnopravnosti polova, trebaju Komisiju informirati o svojim odlascima i priložiti eventualne materijale, na način da o tome se obavijesti sekretar Komisije, koji će tu aktivnost registrirati i učiniti dostupnim drugim članovima Komisije,**
- **u 9. mjesecu ove godine organizirati sjednicu Komisije na koju treba pozvati načelnice općina-žene u BiH, radi iskazivanja podrške u obavljanju odgovornog posla.**

Ad. – 4. Ostala pitanja

Za ovu tačku dnevnog reda, predsjedavajući Komisije je izvjestio Komisiju da je, u međuvremenu jedino stigao akt Gender Centra Vlade Federacije BiH broj: 01-02/175/03. Akt je i pročitao. Navedenim aktom se traži održavanje zajedničkog sastanka komisija za ravnopravnost spolova entiteta i naše Komisije, u cilju usklađivanja aktivnosti na implementaciji Zakona i drugim aktivnostima na ostvarivanju ravnopravnosti spolova.

U vezi ovog pitanja, predsjedavajući je predložio, a Komisija je usvojila slijedeće:

- potrebno je kontaktirati Gender centar Federacije BiH i konkretno dogovoriti međusobnu daljnju aktivnost na implementaciji Zakona i provođenja aktivnosti ostvarivanja ravnopravnosti spolova.

Završavajući ovu tačku dnevnog reda, Komisija je završila svoju 3. sjednicu. Sjednica je završena u 11.40 sati.

SEKRETAR KOMISIJE

dr. Zijad Hasić

PREDSJEDAVAJUĆI KOMISIJE

Jozo Križanović s.r.